
Договор за установяване на режима „Открито небе“

Договорът за установяване на режима „Открито небе“ (ДОН) е подписан през 1992 г. в Хелзинки и влиза в сила през 2002 г. след ратифицирането му. Република България го ратифицира през 1994 г.

Консултативната комисия по Договора „Открито небе“ (ККОН) е създадена от страните, членки по ДОН, и се занимава с въпроси, свързани със спазването и прилагането му. Заседанията на ККОН се обслужват от Секретариата на Организацията за сигурност и сътрудничество (ОССЕ) във Виена.

Целта на ДОН е да допринесе за откритост и прозрачност чрез създаване на режим на инспекционни полети над територията на страните членки. Неговото основно значение е в обезпечаването на възможността за мониторинг на териториите на страните чрез използването на технически средства. В най-общ вид ДОН се състои от увод, 19 члена и 12 анекса. За повече информация: <http://www.osce.org/library/14127?download=true>

Страните могат да провеждат определен брой полети за събиране на информация годишно – активна квота, както и са задължени да приемат определен брой полети над своя територия – пасивна квота. Цялата суверенна територия на всяка една страна по ДОН подлежи на наблюдение (включително острови и прилежащи териториални води). Квотите за следващата година се разпределят на годишно заседание на ККОН във Виена през м. октомври. Самолет, който се ползва за наблюдение, задължително следва да бъде сертифициран. Самолетите са снабдени с камери/сензори за наблюдение и въздушно фотографиране. Данните от осъществените полети могат да бъдат закупени от всяка страна по ДОН.

Веднъж на всеки пет години се организира Конференция-преглед, като последната такава бе през 2015 г. Към настоящия момент участници в ДОН са 34 страни, той е отворен за нови страни членки и е с неопределен срок. Молбите за присъединяване са обект на приемано с консенсус решение от ККОН.

Съгласно ДОН страните членки следва да обменят нотификации и доклади в писмен вид. Тази информация може да се предоставя по дипломатически път или чрез комуникационната мрежа на ОССЕ. Създадени са различни типове формати на нотификации, улесняващи обмена на информация по определени теми – за

активните квоти, за сензорите, за самолетите, за наблюдателните полети, за
планове за действие, за персонала и др.

Република България участва в изпълнението на договора чрез активни и
пасивни квоти.